

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ і Аляксандр ЗОТАЎ.

Алена КЕДА
Шпіёнскія гульні
Фельетон

6-7

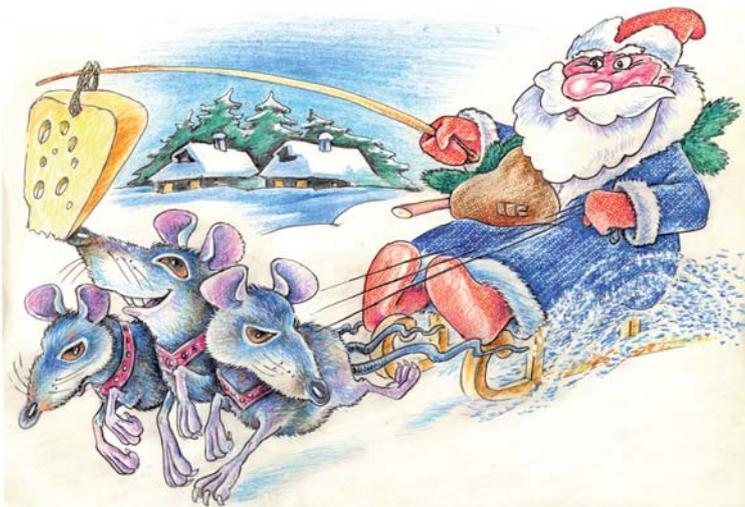
Міхась СЛІВА
Таямнічы груз
Гумарэска

17

Займальныя міфы
Генадзь АЎЛАСЕНКА
Чым адрозніваюцца Зюзя,
Ледзяны дзед і Дзед Мароз?

20

З НОВЫМ 2020 ГОДАМ!

«НЯХАЙ!...»

Навагоднія пажаданні

З ПАЖАДАННЯЎ МУЖА

Няхай:

- ☺ Гэты Новы год пачнецца з дэвіза «За здаровы лад жыцця!», а не з бакала шампанскага і тоста «За здзяйсненне мар!»
- * Жонка забудзе пін-код ад маёй карткі.
- ☺ Дырэктар фірмы павысіць заробак, а працоўны дзень – паменшыць. І ўвогуле хацеў бы я працаваць, як Дзед Мароз, – адзін дзень у год!
- * Тэлепраграма «Дом-2» нарэшце скончыцца.

З ПАЖАДАННЯЎ ЖОНКІ

Няхай:

- * Тэлепраграма «Дом-2» ніколі не скончыцца.
- ☺ Грошы мужа аўтаматычна пералічваюцца на маю картку.
- * Акрамя «лянівых» галубцоў, з'явіцца рэцэпты «лянівых» баршчу і катлет.
- ☺ Пасля навагодняй ночы талія застаецца на месцы!

З ПАЖАДАННЯЎ ХЛОПЧЫКА

Няхай:

- ☺ З гэтага года ў дзіцячым садку аўсянкай будуць карміць нашых выхавальніц. А нам – сасіскі і кампот.
- * Навагоднія цукеркі ніколі не заканчваюцца.
- ☺ «Калыханку» пачнуць паказваць па тэлевізары не ў дзевяць гадзін вечара, а ў дванаццаць ночы!
- * Выйдзе працяг прыгод «Смяшарыкаў».
- ☺ Снягурка нарэшце выйдзе замуж!

З ПАЖАДАННЯЎ ДЗЯЎЧЫНКІ

Няхай:

- * З'явіцца новая мадэль лялькі Барбі.
- ☺ Дзед Мароз забудзе ў нашай кватэры мех з цукеркамі.
- * Хутэй прыйдзе лета, каб часцей купацца, загараць і есці марожанае!
- ☺ У мяне ніколі не будзе ангіны ад марожанага.
- * Усе дзяўчынкі мне зайздросцяць, калі я апрану новую сукенку.

Падслухаў і запісаў Андрэй СІДАРЭЙКА,
Рэчыцкі раён, агр. Каравачычы.

Вожыку нішч...

Прывітанне, калючы дружа!

Нядаўна брат вярнуўся з Мінска. Доўга дзяліўся ўражаннямі і не забыў узгадаць пра знакаміты магазін «Торты».

Калі ён пабачыў знаёмую шылду, дык узрадаваўся: цэлая крама, дзе адна выпечка! Зазірнуў – і вельмі расчараваўся. Кандытарскія вырабы прадаваліся, але займалі толькі невялікую частку памяшкання, а на астатніх паліцах былі іншыя, звычайныя прадукты.

З аднаго боку, усё зразумела: краму не так даўно адкрылі пасля рамонту, адбыліся пэўныя змены...

З іншага – шкада, калі гэтыя перамены не адпавядаюць ідэі і месца страчвае свой каларыт.

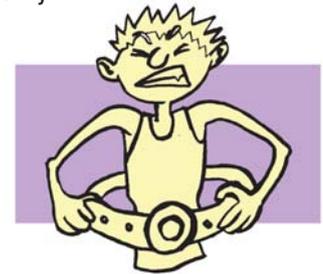
Можа, ёсць нейкая залатая сярэдзіна, як, напрыклад, у гісторыі са сталічным магазінам «Лакомка», калі нават з новым гаспадаром яго атмасфера захавалася?

Маргарыта ТЫШКЕВІЧ,
г. Гомель.

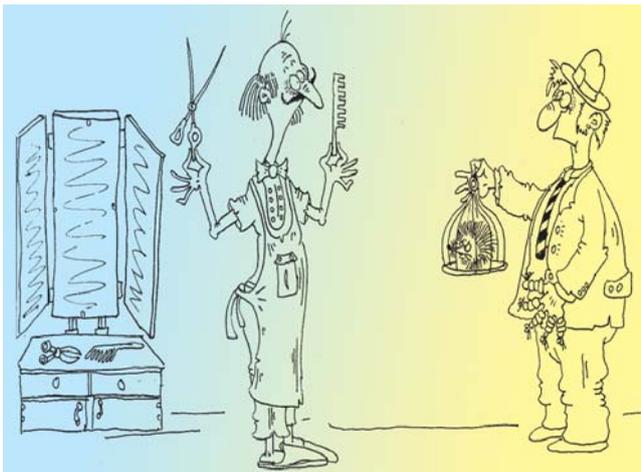
Сябра Вожык!

Прыкмеціла дом 18 па вуліцы Казлова – і адразу ўзгадала пра спецыяльны пояс цяжкаатлета, які ахоўвае спартсмена ад траўм падчас трэніроўкі. Усё таму, што адзін з балконаў, напэўна, надзвычай цяжкі: пад ім давялося ўсталяваць падтрымку.

Але ці надоўга хопіць такой «амуніцыі»? Ці дачакаецца будынак рамонту?

Зоя ПОЛЕВА,
г. Мінск.

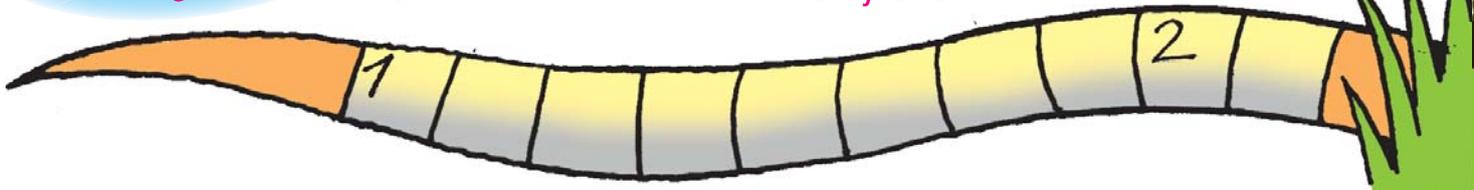
Міхаіл ЗНАЙДЗЮК.

Алег КАРПОВІЧ.

Чайвар
Не
страляйце
варон!

1. Марскі драпежны Шыва са шчупальцамі.
2. Ложак гультая.

Лёля БАГДАНОВІЧ

Мароз-свавольнік

Разахвоціўся мароз
Сённа не на жарты!
З завірухай цераз мост
Гэтак бег азартна,

Што ў сумётах пагубляў
Цёплыя валёнкі.
З ёй пасля ўсю ноч спяваў
І смяяўся звонка...

Шчодры дзед

На падворку снег іскрыцца,
Ззяе ёлка. Новы год!
У валёнках, рукавіцах
Дзед Мароз каля варот.

Дорыць дзецям падарункі
І на ранішнік білет.
А яшчэ пакет ласункаў —
Самы шчодры гэты дзед!

Гаспадар

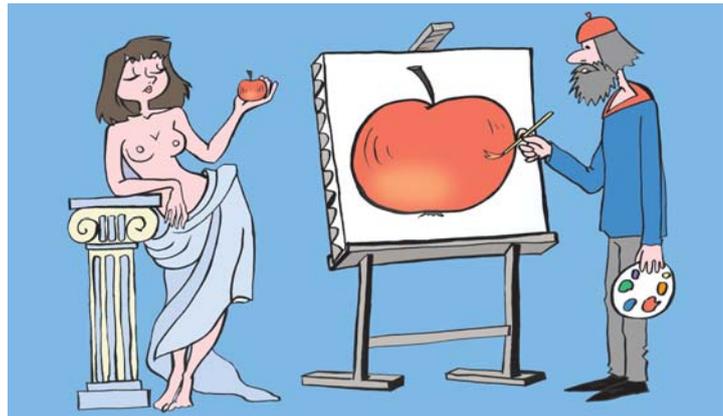
Снежань на дварэ гуляў
Шэрым адвячоркам.
Цёплай коўдрай накрываў
Лес, палі, пагоркі.

У дрывотнік зазірнуў,
Пасядзеў на ганку
І на хату нацягнуў
Белую вушанку...

г. Барысаў.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ і Анастасія СКАРКО x 2.

3. Не плюй у ... — дзядзецца вады напіцца (прыказка).
4. Замест тысячы слоў. 5. Некаторыя спрабавалі яго прапіць.

Не так зразумелі

Гродзенская вобласць. Некаторыя арганізацыі своеасабліва зразумелі Дзяржаўную праграму «Энергазберажэнне». Яны збераглі... уласную энергію, не спяшаючыся выконваць адпаведныя мерапрыемствы: штогод пераносілі тэрміны адкрыцця кацельных, якія працуюць на мясцовых відах паліва.

У гэтым і ў наступным гадах павінны ўвесці ў эксплуатацыю 13 аб'ектаў. Але іх сумарная магутнасць складае ўсяго 66 працэнтаў ад запланаванага на пяцігодку. Акрамя таго, сёлета пачалі дзейнічаць толькі два падобныя збудаванні і тыя – са спазненнем, а яшчэ тры мяркуюць запусціць пазней абяцанага часу – у снежні.

Рэвізоры паралілі працаваць энергічнай.

Ну і дзіва!

Лунінецкі раён. Ну і дзіва! Летась на адным сельскагаспадарчым прадпрыемстве цэлыя паўгода часта прастойвалі спраўныя трактары. У той жа час у палях на сваёй тэхніцы, але на паліве арганізацыі працавалі падрадчыкі. Іх паслугі, а гэта значыць фінансавыя страты, каштавалі гаспадарцы 60 тысяч рублёў.

Дзівосамі зацікавіліся не толькі кантралёры, але і праваахоўныя органы.

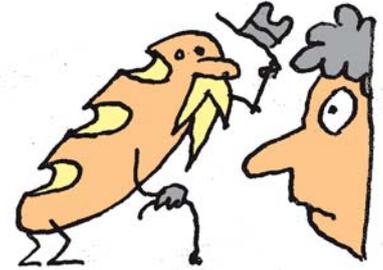
Як у прыродзе

Магілёўская вобласць. Кажуць, маланка двойчы ў адно месца не ўдарае. Але навукоўцы сцвярджаюць, што гэта міф. У прыродзе ўсё, як у жыцці.

Правяраючыя не раз наведвалі мясцовыя магазіны і заўсёды адшуквалі тавары, тэрміны захоўвання якіх сышлі. Так, у крамах Глускага райспажыўтаварыства чатыры разы знайшлі нясвежыя прадукты (больш за дзесяць назваў), тое ж адбылося ў трох крамах Дрыбінскага.

Ці доўга электрычны разрад ідзе да зямлі адным і тым жа шляхам? Калі ў воблаку ёсць напружанне.

Таму, відаць, і кантралёры будуць выяўляць сапсаваную прадукцыю, пакуль гандляры не пачнуць паважаць пакупнікоў.

Многа і... многа

Віцебская вобласць. «Хто мала жадае, той многа мае», – сцвярджаюць у народзе. А вось у ДКУП «УКБ Талочынскага раёна» лічаць інакш: хто многа жадае, той многа мае. Калі арганізацыі спатрэбілася купіць камплект кацельнага абсталявання для цэха хуткай замарозкі, разглядаліся прапановы дзвюх кампаній. У выніку пераможцамі прызналі фірмы, прапанова якіх на 73 тысячы рублёў перавысіла гранічны кошт закупкі.

Аднак кантралёры настаялі, каб такія таргі прызналі несапраўднымі і прызначылі паўторныя. Вінаватымі, хоць тыя і не жадаюць, зоймуцца міліцыянеры. Мала не здасца...

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

6. Штрыхкод для свойскай жывёлы. **7.** 3 такім «запрашэннем» ад пракурора наведваюцца ў чужое жыллё. **8.** Ода тавару.

Анатоль ГАРМАЗА.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

НІСЯГО
ПАТРОН

Алег ГУЦОЛ.

Анастасія СКАРКО.

9. Кампанейскія астравы. 10. Калі ім назвацца, дык трэба лезці ў кош.

Фельетон

Вікторыя Рыбакова, рэгістратар сталічнай стаматалогіі «Ваша ўсмешка», чакала традыцыйных скарг урача Ангеліны Стральчук на панядзелак: маўляў, як цяжка пасля выхадных пачынаць працоўны тыдзень! Але памылілася, бо тая, перагортваючы гісторыі хвароб пацыентаў, дзялілася прыемнымі навінамі.

— Нездарма кажуць: калі нечага моцна хочаш, яно абавязкова збудзецца. Так марыла снадзіць на канцэрт электроннай музыкі, адпачыць, — здавалася, невысокая дзяўчына з амаль дзіцячым голасам толькі зараз узгадала пра свае дваццаць пяць гадоў і перастала бурчаць. — І мае думкі быццам прачыталі: атрымала два дні таму рэкламную спасылку на сайт афіш. І ўжо ведаю, дзе буду дваццаць васьмага чэрвеня 2020 года. На буйнейшым фестывалі «Гук-2020», дзе пачую лепшыя трэкі апошніх гадоў з Беларусі і замежжа. Задумалася? Можам пайсці разам.

— Слухай, а ты што, не бачыла ў пятніцу маё паведамленне ў сацыяльнай сетцы? — паўнаватая флегматычная Вікторыя не глядзела на суб'ядзедніцу, нібыта рашала ў думках цяжкую задачу.

— Не, у акаўнт не заходзіла. Але калі б яно прыйшло, пабачыла б згад-

ку ў электроннай пошце. Яе не было. Зараз увайду ў свой профіль і праверу. Мабыць, збой сістэмы адбыўся, — Стральчук дастала смартфон. — Дзіўна, не бачу паведамлення.

— А ў мяне ў выходных вісіць, — Рыбакова паціснула плячыма, паказваючы мабільнік з тэкстам «Можа, у кіно сёння ці заўтра? Цяпер столькі прэм'ер!» — Нічога, іншы раз збяромся.

— А я ў інтэрнэце на форуме для мінчан пазнаёмілася з хлопцам Ягорам. Усе выхадныя перапісваліся. Нас столькі тэм аб'ядноўвае! Нават у адной школе вучыліся, няхай і ў розных гады... Аднак калі б пабачыла тваю прапанову ў пятніцу, то пагадзілася б, бо ніякіх планаў на бліжэйшыя два дні не было. Такое адчуванне, быццам ён шпіённі за мной, каб напісаць у пэўны момант, — скончыла з усмешкай Ангеліна, бо з'явіўся першы пацыент.

Наступны дзень прайшоў без здарэнняў, пакуль Стральчук не выршыла патэлефанаваць і ўдакладніць інфармацыю па сваім рэзюмэ. Дзяўчына збіралася знайсці працу бліжэй да дома і з большай зарплатай, таму адгукалася на цікавыя вакансіі. Вікторыя не прыслухоўвалася да размовы калегі, аднак не магла

не заўважыць яе сумны твар пасля званка і асцярожна спытала:

— Адмовілі?

— Так, сцвярджаюць, нібы я напісала па электроннай пошце, што не шукаю больш працу. Ды ў мяне такога і ў думках не было! — расхвалывалася Ангеліна. — Зараз зайду ў скрыню і праверу. Перабыталі мяне, пэўна, з кімсьці. Пачакай, бачыш гэта?

Рыбакова падышла і ўбачыла ў папцы «Кошык» пісьмо з загаловак «Адказ на вакансію», адпраўленае сёння ў дзевяць гадзін раніцы. Але ў гэты час калега не магла пісаць: лячыла пацыента. Вынік напрошваўся толькі адзін.

— Пошту ўзламалі, — сказала Вікторыя, вяртаючы тэлефон. — Нехта шпіённі за табой і нашкодзіў. Хто ведаў пра твае планы на новую працу?

— Ты, бацькі і новы знаёмы з форума. Атрымліваецца, падазроных няма.

— Чаму? Можа, Ягор?

— Не веру. Не бачыла яго, але ў форумнай размове ён ветлівы і культурны.

— А цябе не здзіўляе, што ўсе праблемы пачаліся, як толькі вы пазнаёміліся? Бачыш, маё паведамленне ў пятніцу таксама знікла пасля вашай віртуальнай сустрэчы. Раней твой акаўнт узламалі... Замяні ўсюды паролі і пішы заяву ў міліцыю. Няхай шукаюць злачынца.

Стральчук тэрмінова змяніла ўмоўныя наборы літар і лічбаў для доступу ў пошту і профіль у сацыяльнай сетцы. Раней яны супадалі, але зараз дзяўчына прыдумала розныя.

Рыбакова палічыла, што Ангеліна ўсё зразумела. Дарэмна...

Наступнай раніцай тая была на рэдкасць ціхай.

— Ты мела рацыю, — сумна паведаміла дзяўчына. — Маю пошту знішчылі, а акаўнт пакінулі. Пароля ад

11. Стрэльба двойной небяспечнасці.

яго не знайшлося. І чаму не насцяро- жылася, калі вечарам перапісвалася з Ягорам, а праз хвілін дзесяць атрымала на электронную скрыню нібыта рэкламную рассылку кніжнай крамы? Навошта перайшла па ёй? Няўжо не здагадалася, што гісторыя паўторыцца, ды будзе яшчэ горш?

– А як твой сябар? – Вікторыя ўжо ведала адказ.

– Знік з форума і больш не з’яўляўся. Таму пасля працы іду разам з табой пісаць заяву. Навошта ён так зрабіў? Мае грошы хлопца дакладна не цікавілі, і не паролі ад банкаўскіх картак шукаў.

Тут яна не памылілася. Міліцыя- неры расказалі, што Ягор знаёміўся з дзяўчатамі ў інтэрнэце і даведаўся пра іх жыццё, узламваючы элек- тронныя скрыні і сацыяльныя сеткі. Дасылаў спасылкі на іншыя сайты, пасля пераходу па якіх атрымліваў логіны і паролі ахвяр.

Паведамленне ад Вікторыі ён вы- даліў, каб Ангеліна засталася дома і перапісвалася з ім. А ад вакансіі адмовіўся па той жа прычыне: новая праца, новы калектыў... Ці застане- ца ў яе жыцці месца для яго?

Калі злачынец зразумеў, што чы- таць чужыя пісьмы не атрымліваецца, то спужаўся і вырашыў замесці сля- ды. Атрымаўшы зноў доступ да скры- ні, выдаліў яе. Але марна.

Гэта ў Чачэрскім раёне бацьку, які чытаў перапіску непаўналетняй дачкі ў сацыяльнай сетцы, пашанцавала: крымінальную справу закрылі.

Аднак ёсць шмат іншых гісторый.

Напрыклад, адзін віцябчанін не раз знаёміўся з дзяўчатамі з дапамогай падману. Прыкідваўся супрацоўнікам віртуальнай службы падтрымкі і вы- маньваў асабістыя даныя.

Другі – сталічны жыхар – выка- рыстаў логін і пароль, якія захаваліся на ноўтбуку знаёмай, каб трапіць на чужую старонку ў сацыяльнай сетцы.

Трэці зайшоў у электронную пош- ту жонкі, з якой разводзіўся, і скачаў некалькі фотаздымкаў іх дзіцяці. Жанчына вымушана была звярнуць- ца ў міліцыю, бо мужчына і ра- ней правяраў яе віртуальныя скрыні і акаўнт, каб знішчаць публікацыі.

Чацвёрты – цікаўны рагачовец – вырашыў летась больш даведацца пра хлопца былой каханай. Зарэгіст- раваў фальшывы сайт у сацыяль-

най сетцы «Вконтакте», а потым ад- правіў спасылку на яго саперніку. Праграма-шпіён скапіравала логін і пароль таго пасля пераходу па ёй і даслала пакрыўджанаму. Пакуль пра- вапарушальнік шукаў кампрамат, ула- дальнік старонкі паспеў звярнуцца ў міліцыю.

А два гады таму за жаданне вяр- нуць каханага, аматара камп’ютар- ных гульняў, давялося адказваць сям- наццацігадовай мінчанцы. Яна ўзла- мала і заблакіравала акаўнты хлопца, каб вылучыць таго ад залежнасці...

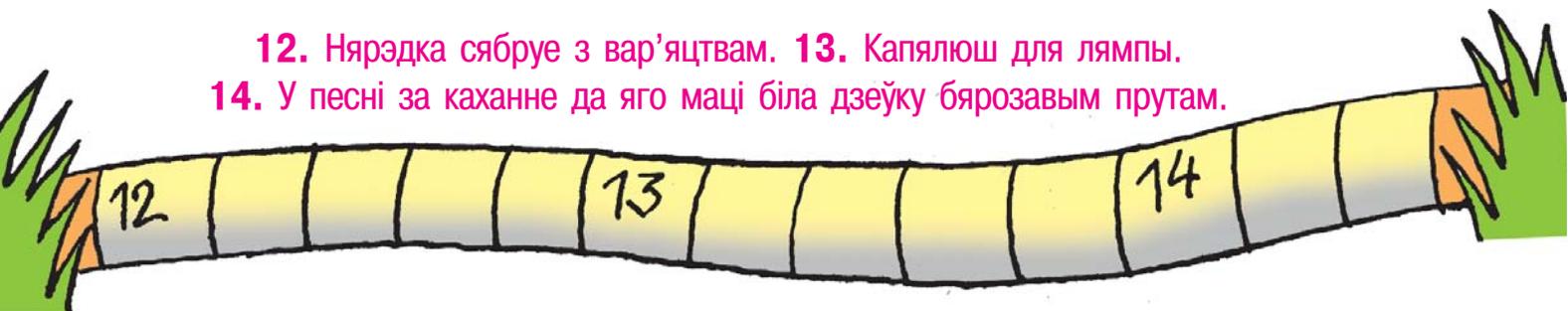
І такіх выпадкаў усё больш. З 2015 па 2018 год колькасць зарэгістраваных кіберзлачынстваў павялічылася ў два разы, а заяў пра іх у Следчы камітэт паступіла больш чым у пяць разоў.

Як засцерагчыся ад небяспекі ў віртуальнай прасторы? Быць ас- цярожным і ўважлівым. Прыдум- ляць складаныя паролі, не пакідаць тэхніку без нагляду, пазбягаць не- правяраных сетак Wi-Fi, спасылка, дадаткаў, абнаўляць праграмы і вы- карыстоўваць антывірус. Сустрэліся ў інтэрнэце са «шпіёнам» – як мага хутчэй звяртайцеся ў праваахоўныя органы. Калі нехта раптам пачынае чытаць вашы думкі, не радуйце- ся. Магчыма, гэтаму ёсць зусім не магічнае тлумачэнне...

А што рабіць тым, каго цікаў- насць падштурхоўвае становіцца вір- туальным «разведчыкам»? Падумай- це, ці каштуе інфармацыя, якую да- ведаецца такім чынам, таго, каб атрымаць пакаранне? І ці зможаце потым вярнуць давер чалавека, за якім незаконна назіралі? Шпіёнскія гульні няхай будуць у кіно...

Алена КЕДА.

12. Нярэдка сябруе з вар’яцтвам. 13. Капляюш для лямпы. 14. У песні за каханне да яго маці біла дзеўку бярозавым прутам.

Міхась МІРАНОВІЧ

Аднастрофікі

Ад вас накіраванне атрымаў або, дакладней, вы мяне паслалі!

Адпусцілі казла ў агарод – так і стаў ён казлом адпушчэння...

Бог жонку даў, каб чорт яе забраў!

Вось кажуць, што з суседкай пераспаў, але паверце: ну, які там сон?!

Яго і трасца браць не хоча, а хочацца, каб узяла!

Жанчынам, што з нясціплым дэкальтэ, мужчына ў вочы рэдка заглядае.

Прышло аднойчы шчасце і да нас, ды неўзабаве з гора ўтапілася.

Я любіў вас мінулае лета, нават восень крыху прыхапіў...

Калі я ў лес з гармонікам пайду – ці буду мець гармонію з прыродай?

Я не адну секс-бомбу абясшкодзіў...

Любяць мужчыны абмеркаваць, што кабеты многа размаўляюць.

Пакупнік заўсёды мае рацыю – аж пакуль ён штосьці не купіў!

Калі б вы толькі ведалі, якія кабеты мне калісьці адмаўлялі!

Рэдка ў жонкі баліць галава, калі кум прыязджае ў адведзіны.

Чарвяк, што ў яблыку сядзіць, здаўна марыў быць у банане.

Чым меней дум у галаве – тым больш для думак тых прасторы.

Жанчына хоча аднаго, але не ведае – якога?

Калі з начальніка пакпіў – заўсёды будзе жарт няўдалым.

Лепшай жанчыны, бадай, не знайсці – лепшых ніхто не губляе.

Я цябе няблага ведаў, ды хачу і блага знаць!

г. Віцебск.

15. Чортаў ... 16. Слова–немаўля.

15

16

Спатканне з гумарам

Як даўно вас запрашалі на спатканне, ад якога немагчыма адмовіцца? Мы атрымалі такое запрашэнне ад пісьменніка Васіля НАЙДЗІНА, які прызначыў сустрэчу... на стадыёне. І, вядома ж, атрымаў згоду! Праўда, ганяць мяч ці падцягвацца на турніках нам не прыйшлося: трэніравалі не цела, а розум. Бо кніга «Сустрэнемся на стадыёне», якая выйшла сёлета ў сталічным выдавецтве «Чатыры чвэрці», дае шмат нагод для роздуму – не абстрактна-філасофскага, а сацыяльна-жыццёвага. Пераважныя творы розных жанраў (аповяданне, фельетон, ліст у рэдакцыю і інш.) паказваюць пад гумарыстычным соусам тыповыя сітуацыі сённяшняга дня: стасункі ў сям’і, наступствы дрэнных звычак, клопат пра здароўе... І хоць тэматыка зборніка пераважна спартыўная (нездарма ён пабачыў свет якраз напярэдадні II Еўрапейскіх гульні), спорт для аўтара – толькі фон, на якім разгортваюцца смешныя, а часам і не вельмі, сюжэты ды калізіі. Адным словам, спатканне з гумарам атрымалася на славу – раім і вам не адмаўляцца!

Васіль НАЙДЗІН

Як мяне віншавалі

Усё было б добра, каб я не забіў гол. Ды не – у тыя вароты, якія трэба. Насупраць нашых... У самым пачатку другога тайма. Аднаго абвёў, другога. Цэнтральнага абаронцу фінтом паклаў. Некага яшчэ абагнаў. Уперадзе, бачу, варатар дрыжыць як асінавы ліст. Жэнька злева крычыць: «Дай я калупну! Хоць адзін на рахунок будзе». А тут самому хочацца... У «дзявятку»! Каб сантыметрах у пяці ад бакавой стойкі і ў трох – ад верхняй перакладзіны. Як вучылі... Бац!!! І ў ніжні левы...
 – Го-о-ол!!! – раве стадыён.
 – Ёсць адзін! – святкуе, адчуваю, і наш трэнер.
 Я таксама ад радасці падскочыў. Потым прызямліўся. На каленях, як на лыжах, праехаў на траве. І тут усе да мяне – абдымаць, цалаваць...
 Спачатку, вядома ж, нашы нападаючыя. Во ўмеюць! Закаханым павучыцца. Краем вока бачу, паўабаронцы і абарона ўся разам з варатаром да мяне бягуць. Рукі раскінуўшы...
 Пасля таго, як нацалаваліся мы, нехта (можа, нават і не наш) скамандаваў:
 – Падкінем яго, хлопцы!!! Ён жа гол забіў!

І пайшло тут, і паехала... Ледзь вырваўся. Трэба ж, думаю, падзяліць радасць і з балельшчыкамі. Я з узнятымі рукамі і паімчаў да цэнтральнай трыбуны. Там кветкі мне пачалі ўручаць: у пятым радзе – цюльпаны, а ў дзясятым – ландышы... Віншаванні з усіх бакоў, пажаданні... Зверху нехта крычыць:

– Пецька я!.. Памятаеш, мы ў шостым класе за адной партай сядзелі?! Нічога не рабілі – не вучылі, не чыталі... Забі ім яшчэ!

Пра што гамонка?! Магу паўтарыць...

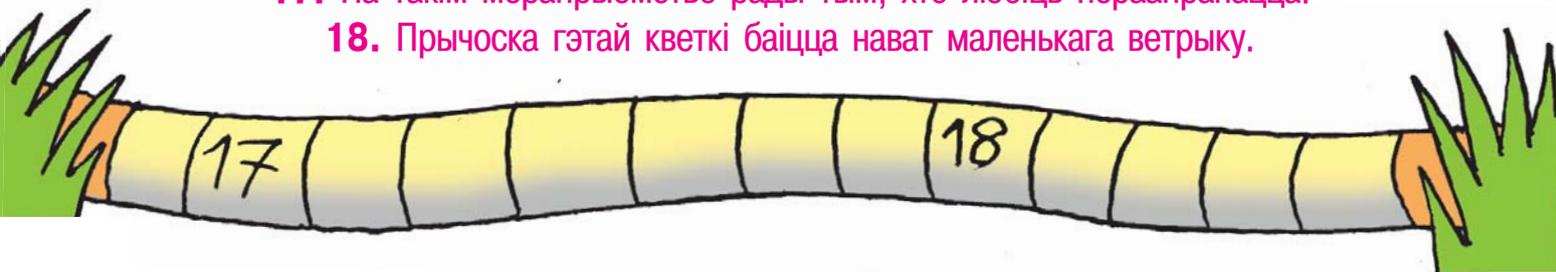
Кінуў я аўтографы даваць – і назад на поле лячу. Насустрэч – трэнер. Цалавацца дык цалавацца. А ён кулак мне пад нос – саўгель!.. Свіст, крык і гоман на трыбунах. Зірнуў на табло – і душа ў пяткі: тры галы нам ужо закалаліся. А вось і чацвёрты ўляцеў у вароты. Не ў тыя, якія трэба.

Я адразу супакоіўся наконт уласнага гола. І панёсся да цэнтральнага круга пачынаць усё спачатку. Ды дзе там пачнеш! Лічаныя хвіліны засталіся. А каб не забіў я гол у самым пачатку другой паловы гульні, каб так доўга не цалаваліся-віншаваліся, абавязкова б мы выйгралі.

Працяг рубрыкі на стар. 10.

17. На такім мерапрыемстве рады тым, хто любіць пераапрунацца.

18. Прычоска гэтай кветкі баіцца нават маленькага ветрыку.

Раскрыта тэма «габарытаў»

Геннадзь АўЛАСЕНКА ў шырокіх літаратурных колах вядомы перш за ўсё як дзіцячы пісьменнік, празаік, паэт, перакладчык, аднак і пра гумарыстычны цэх творца не забывае. Больш за тое, мае на гэтай ніве значныя поспехі, лоўка спраўляецца з праязнымі і паэтычнымі жанрамі, жангліруе дасціпнымі сюжэтамі і вобразамі – адным словам, віртуоз, ды і толькі! Чарговае пацвярджэнне таго, што аўтар знаходзіцца ў выдатнай гумарыстычнай форме, – нядаўні выхад у свет кнігі «Паэзія без габарытаў» (выдавецтва «Чатыры чвэрці»). Вершы, пародыі, карацелькі, рыфмаваныя гісторыі сабраны пад адной вокладкай у чатырох раздзелах зборніка і прыемна здзіўляюць свежасцю, нечаканасцю, а часам і гарэзлівасцю аўтарскага погляду на наша паўсядзённае жыццё-быццё. Незалежна ад «габарытаў» кожны твор – нагода для ўсмешкі, а перакананца ў гэтым зусім не цяжка.

Геннадзь АўЛАСЕНКА

Ніхто так вершы не піша...

Ніхто мяне не кахае.
Ніхто не кахае, як ты.
Мяне ніхто не кахае.
Не кахае ніхто, як ты.
Не кахае ніхто мяне.
Як ты, ніхто не кахае.
Ніхто не мяне кахае.
Як ты, не кахае ніхто.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

Ніхто так вершы не піша.
Ніхто не піша, як я.
Так вершы ніхто не піша.
Не піша ніхто, як я.
Не піша ніхто так вершы.
Як я...

Каб людзей паздзіўляць:
радок прыдумаю першы
і буду з ім доўга гуляць...

Прысніцца ж такое!

Прачнуцца мужыком,
падняцца перакатам,
Схапіць свае штаны...

...палохаць мінакоў
ласкавым ціхім матам...

Віктар ЫВАНОЎ

Прыснілася на днях,
што я прачнуўся... жонкай!

Хачу схапіць штаны –
спадніца там ляжыць!

І целасклад не той,
і голас надта тонкі...

Ну як, скажыце мне,
такое перажыць?!

Ад жаху паляцеў
з канапы перакатам.

Трэсь аб падлогу...
Зірк: ды вось яны,

штаны!
Тут вылаяўся я

ласкавым ціхім матам...

Нікому б не жадаў
такія бачыць сны!

Нака вам!

Час – самы бязлітасны ваяка.
Нака табе!

І табе – нака!

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

Мой верш – ён чытаецца дваяка.

Нака табе!

І табе – нака!

Камусьці спадабаецца ён, камусьці – не.

Той раскрытыкуе,

Гэты пахваліць мяне.

Нават калі з граматыкай крыху паграшу...

Каму яка справа!

Як чую – така й пішу!

19. Нерв лука. 20. Здраднік, які выдае ў размове іншаземца.

19

20

Умеў смяцца адметна

Фрагмент з шэржа Аскольда ЧУРКІНА, 1964 г.

Творчай дзялянкай Міхася (Майсея Моталевіча) ЧАВУСКАГА (1904–1984) заўжды былі гумар і сатыра. Нездарма менавіта ён стаяў каля вытокаў нашага выдання – у гады Вялікай Айчыннай быў адным з «хросных бацькоў» газеты-плаката «Раздавім фашысцкую гадзіну», а пасля вайны доўгі час працаваў спачатку рэдактарам, а потым загадчыкам аддзела часопіса «Вожык» (1947–1961).

Выйшлі кнігі гумару «Індык на курорце», «Фарбамі гневу», «Крытычны момант», «Рука руку мае», «Чаму ж не смяцца?», «Стрэляны Вераб'ёў».

Жартаваў пісьменнік з традыцыйных «герояў», але адметна, што і заўважаў дапытлівы чытач. М. Чавускі шмат працаваў са словам, стараўся як мага шырэй выкарыстоўваць розныя мастацкія прыёмы. Так, ягоныя героі гавораць тавараед замест таваравед, мардуляцыя замест мадуляцыя, шаўкакрады замест шаўкапрады. Таму і сёння, хоць з дня нараджэння празаіка прайшло ўжо 115 гадоў, многія творы гучаць свежа і актуальна.

Міхась ЧАВУСКІ

Гумарэска

Рука руку мае

– Чуў я, Тодар Амяльянавіч, што ў тваёй канторы «Плодаягадагрыбгандаль» ёсць вакантная пасада начальніка забеспячэння...

– Ёсць! Ну і нюх жа ў цябе, Рыгорка! Як у...

– Э-э! Прашу без намёку! Дарэчы, магу параіць аднаго вельмі патрэбнага чалавека... Можна сказаць, незаменнага...

– Нават незаменнага?

– Можаш не сумнявацца: асоба, якую на мякіне не ашукаеш. Талент, дальбог, камерцыйны талент. Ну, проста знаходка для твайго «Плодаягадагрыбгандлю».

– А хто ён такі?

– Не ён, а яна, можна сказаць, сатана ў спадніцы! Гэткі д'ябал, што з-пад зямлі выкапае, усё дастане, у любога з горла вырве і гатовенькае табе на талерачцы паднясе...

– Ты, аднак, улічы, Рыгорка, што цяпер гэта вельмі строга. Не ведаю, як ты там у сваім «Каапгандлі», а я не раз ужо апёкся на гэтакіх справах. Летась залічыў у штат жонку майго лепшага сябра Радзівонава – раскрытыкавалі так, што ледзь у крэсле ўтрымаўся. «Блат! – крычалі. – Па знаёмстве бяруць на працу!» Сёлета прыняў чалавека, якога я і ў вочы ніколі не бачыў, – зноў бяда – прыпісалі мне беспрынцыповы падбор кадрў! Адным словам, так ужо распясочылі, што ледзь выкарабкаўся з гэтай праклятай гісторыі. Кадры, браце, трэба добра ведаць, інакш...

– Можаш не сумнявацца: гэтага чалавека я ведаю, ну, як табе сказаць? Як свае пяць пальцаў!

– Цікава, вельмі цікава. Чаму ж тады такую цацу да сябе ў твой «Каапгандаль» не бярэш?

– Ды што ты з глузду з'ехаў? Гэта ж мая жонка!

– Вольга Карпаўна? Яна ж, можна сказаць, твая правая рука. Без яе...

– Цяпер ужо абыходжуся без яе.

– Развёўся? Няўжо развёўся?

– Ого, яшчэ што выдумаў! Звольніў з пасады. Разумееш? Як прафельетонілі ў газеце за сямейнасць...

– Дык ты вырашыў, што твая жонка павінна працаваць... не ў тваёй канторы...

– А ў тваёй, у тваёй, Тодар Амяльянавіч.

– Гм... гм... А Ларысу Фёдараўну ты, напэўна, таксама ведаеш?

– Не меў шчасця блізка пазнаёміцца!

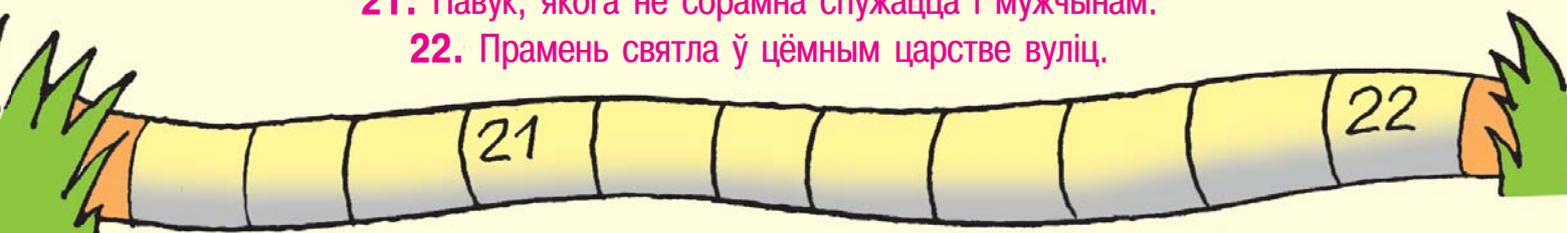
– Затое я яе добра ведаю, таксама як свае пяць пальцаў. І табе раю з ёй бліжэй пазнаёміцца. Як яе муж, магу паручыцца, што лепшага забеспячэнца ты і не знойдзеш. Згода? Ну, дык што ты маўчыш? Па руках?

– Па руках! Па руках! Гм... А не дадуць нам па руках?..

«Індык на курорце», Мн., 1960 г.

21. Павук, якога не сорамна спужацца і мужчынам.

22. Прамень святла ў цёмным царстве вуліц.

Авантура з мядзведзем

Віцебск. Герой фільма «Іронія лёсу, або 3 лёгкай парай!» Іпаліт шкадаваў, што ў сучаснікаў знік дух авантурызму. Адзін малады віцябчанін вырашыў даказаць адваротнае. Разам з прыяцелем ён украў з ціра ў Парку Пераможцаў не толькі пнеўматыку, але і галоўны прыз – плюшавага мядзведзя вышынёй два з паловай метры, якога падарыў сваёй знаёмкай. Аднак не ўлічыў, што авантуры павінны быць законнымі.

Цяпер у злодзеяў будзе час дакладна ўгадаць кінакласіку. Узбуджа-на крымінальная справа.

Ёсць жанчыны...

Камянецкі раён. Калі перафра-зіраваць радкі з паэмы рускага пісьменніка Мікалая Някрасава «Ма-роз, Чырвоны нос», то можна рас-павесці гісторыю з жыцця нашай су-часніцы. Напрыклад, ёсць жанчы-ны ў беларускіх сям'ях, што больш за тону камбікорму ўкрадуць і ўсё на сабе перацягаюць. Так, мясцовая жыхарка вынесла з малочна-таварна-га комплексу менавіта столькі кор-му для скаціны, а мяшкі вагою каля 40 кілаграмаў кожны загрузіла ў ма-шыну самастойна.

Прывезла іх дахаты, каб по-тым прадаць. Але, у адрозненне ад літаратурнай гераніі, на свята ў яе не будзе лішняга кавалка. Сапраўдную славянку затрымалі міліцыянеры су-месна з работнікамі прадпрыемства.

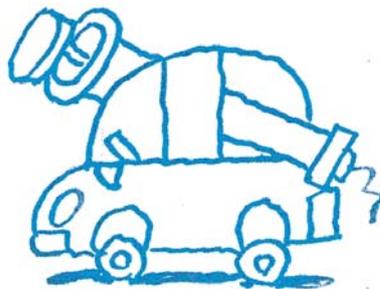

Дурман у машыне

Мінск. Дзяўчына арандавала аў-тамабілі ў каршэрынгавай кампаніі, каб... хаваць у іх наркатыкі і ездзіць у пэўныя месцы, рабіць тай-нікі-закладкі.

Ды нездарма кажуць, што хлус па-вінен мець добрую памяць. Зламыс-ніца забылася ў некалькіх машынах частку скруткаў з атрутай, адзін з якіх спачатку знайшоў пільны пасажыр, а астатнія пасля яго паведамлення – аператыўнікі.

Доўга ілгаць не атрымалася. Пад-маншчыцу затрымалі. Ідзе следства.

Танна, ды... дарага!

Маладзечанскі раён. Мясо-вая жыхары спачатку радаваліся, калі пабачылі аб'яву пра закрыц-цё склада і распродаж фірменных

шрубавёртаў усяго за 99 рублёў. Бо, відаць, забыліся, што танная рэч у рэшце рэшт будзе дарага каш-таваць. Затое потым даверлівыя пакупнікі замест абяцанага тавару атрымалі акумулятарныя адвёрткі і пластылін «антыстрэс».

І грошы згубілі, і інструмент не ат-рымалі. Займелі толькі сумны до-свед, а ён заўсёды дарагі...

Двайны тарыф

Гродна. Чым больш размаўляеш, тым больш плаціш. Па гэтым прын-цыпе працуюць не толькі мабіль-ныя аператары, але і некаторыя не-цвярозыя «тэрарысты». Так, адзін гродзенец патэлефанаваў у міліцыю і запатрабаваў мільён долараў і са-малёт. А пасля пытання тэхніка сувязі павялічыў суму ў два разы і дадаў, што хоча ўзарваць сябе. Затым на-зваў неіснуючы адрас, прадставіўся Васем Васечкіным і паклаў трубку.

Асуджаны мужчына быў па тым жа дваіным тарыфе, па якім размаўляў. «Тэрарыста» пакаралі за ілжывае па-ведамленне пра небяспеку, а таксама прыгадалі не адбыты прыгавор па мінулым злачынстве. Прысудзілі два гады «хіміі», аштрафавалі і пазбавілі вадзіцельскіх правоў.

**Па інфармацыі прэс-цэнтра
Міністэрства ўнутраных спраў
Рэспублікі Беларусь.**

23. Дзіцячы карпаратыў. 24. Далікатэс для зайца.

23

24

**НЯЎДАЛАЯ
НАВУКА**
БАЙКА

Нягглае Свінчо сказала Свінаматцы:
 – Я выць ваўком хачу, каб грозным падавацца,
 Каб Конь баяўся, каб суровы Бык
 Ё маёй прысутнасці
 Прытрымліваў свой рык.
 Так заявіла – і у лес ўзяло кірунак
 Шукаць ваўкоў (ім добры пачастунак).

Пачула яго рохканне Ваўчыца,
 Што пад кустом прылегла адпачыць:
 – Якая ўдача! Можна пажывіцца...
 І напярэймы з усіх ног бяжыць.
 Ад радасці Свінчук ажно падскочыў:
 Выццю вучыцца надта быў ахвочы.
 Ваўчыца ж зубы навастрыла,
 Як шыла,
 І той ад страху без аглядкі
 Дамоў панёсся,
 Ё родны хлёў, да Свінаматкі.
 Амаль дабег, але засеў у плоце,
 Трасецца, на чым свет стаіць,
 Вішчыць.
 На гэты гармідар
 Прыбег сам Гаспадар,
 Так-сяк ён з плоту
 Дастаў Свінчо-дурноту.
 Сказаў: «Пайшоў у хлёў, у свой куток!»

Засвоіць варта некаторым той урок.

Лявон АНЦІПЕНКА,
г. Шклоў.

НЕ ЗНАЙШОЎ!

«Шчырасць і руплівасць – гэта толькі словы, –
 Так гультай разважыў, каб не працаваць. –
 У каня «на шчасце» моцныя падковы.
 Можа, пашанцуе? Трэба адарваць!»

Спраба адбылася. Ды гультай не любіць
 Пра няўдалы вопыт сёння ўспамінаць:
 Атрымаў шукальнік капытом у зубы –
 Шчасця не знайшоў, а сківіцы баляць!

Наталля ІВЯНЕЦКАЯ,
г. Мінск.

Калі б на яблыні раслі да-
 лярны, я хутка б змыўся на
 Канары!

У вас ёсць надзейны біз-
 нес? Тады мы ідзем да вас!

Падатковая інспекцыя.

Паехаў са смеху, але потым перадумаў і вяр-
 нуўся назад.

**Заўважыў
Мікалай НАВАРЫЧ,**
г. Мінск.

Адных людзей псуюць грошы, а другіх – іх ад-
 сутнасць.

У старасці і гадзіннік марудней ходзіць.

Заўважыў Міхась КАВАЛЁЎ,
г. Рагачоў.

**25. Рай у пустыні. 26. Расліна, што згодна назве дапамагае
«рамантаваць» чалавечы матор.**

Працяг рубрыкі на стар. 16.

Валянціна БАБКО-АЛЯШКЕВІЧ

— Валя, ты не бачыла маіх валёнак? — аднойчы ра-
ніцой запыталася немаладая маці ў дачкі.

Варта зазначыць, было лета. Але надзвычай халоднае
ды дажджлівае, таму кабета кожную раніцу абувала валёнкі,
якія ёй пашыла кума Маруся. Утульныя, мяккія, яны добра
грэлі і зусім не адчуваліся на нагах.

Дачка адказала, што не бачыла. Узялася шукаць. Пача-
ла з кухні: паглядзела каля печы, бо там заўсёды ўначы
сушыўся абутак. Няма. Затым нетаропка абышла ўсе не-
шматлікія пакоі іх вясковай хаціны. Марна.

Тады яны з маці падаліся на вуліцу, зазірнулі ў хлечуці,
пюню, варыўню... І там няма!

— Валя, а можа, яны ў склепе? — апамяталася старая.

Склеп быў выкапаны ў хаце. Каб залезці ў яго, патра-
бавалася адсунуць ложка і адчыніць люк.

— Як жа яны маглі туды трапіць? — ажно засмяялася
дачка.

— Выпадкава, — не здавалася маці. — Можа, ты адчы-
няла чаго, а яны зваліліся...

Валя не стала спрачацца: дарэмна. Але лезці ўніз не ха-
целася. Таму яна адчыніла люк, лягла на жывот і пасвяціла
ліхтарыкам. Зразумела, ніякіх валёнак там не было відаць.

Затое калі жанчына высунула галаву з люка, на яе
пазіралі... два прыгожыя валёначкі. Яны стаялі адзін каля
аднаго і ажно прытанцоўвалі: чакалі выніку пошукаў. Валя
падняла вочы вышэй. Валёнкі былі на матчыных нагах!
Раніцой старая іх абула, нечым занялася і забылася...

— Прабач, дачушка, склероз! — апраўдвалася потым
маці. — У наступны раз валёнкі спачатку на нагах будзем
шукаць.

Салігорскі раён,
в. Радкава.

ГАЛІЦЬ — распранацца.

КАЎКА — малая порцыя кавы.

НЕБАРАКА — элітная неру-
хомасць.

НЕРУШ — чалавек на моцным
падпітку.

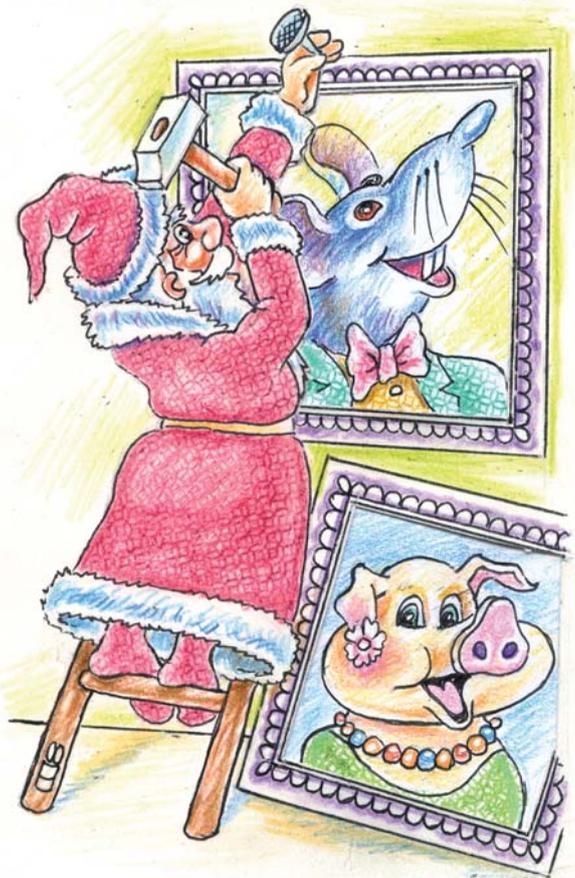
ПЛІСКА — крамянёвая стрэльба.

САМАВІТЫ — птушынае гняздо.

СКАВЫШ — сабака.

ТРЫЗНІЦЬ — лічыць па тры.

Заўважыў Мікола НАВАРЫЧ,
г. Мінск.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ.

27. Малады ды ранні баравік.

Міхась СЛІВА

Напярэдадні Новага года, у канцы рабочага дня, дырэктар фірмы «Крок наперад» Дзяніс Іванавіч паклікаў да сябе Лявона Кандратава, вадзіцеля грузавога аўтамабіля.

— Слухай, Лявон, — даверліва звярнуўся да яго начальнік. — Вазьмі пару моцных хлопцаў, на твой выбар, і зрабіце важную справу — вывезіце спісаную мэблю ды іншы друз. Трэба навесці парадак. Каб у новы год — з чыстым складам!

— А куды завезці? — пацікавіўся Кандратаў.

— Шафу, канапу і сейф закіньце мне на дачу, а з астатнім вырашайце самі! — расшчодрыўся дырэктар. — Будзе табе з хлопцамі сякая-такая кампенсацыя за цяжкую працу.

Праз паўгадзіны Лявон з памочнікамі дружна грузілі ў кузаў аўтамабіля старую мэблю. Каманда сабралася дужая, таму ўправіліся хутка. Вось толькі шафу, якая ляжала ў самым далёкім кутку склада, давлялося падымаць утрох.

— Можа, наш шэф свае каштоўнасці тут схваў? — пажартаваў Лявон, калі хлопцы крэкчучы неслі шафу да машыны. — Глядзіце, асцярожней, а то заробім потым на арэхі!..

Назаўтра раніцай у фірме быў перапах: прапаў электрык Рыгор Адамавіч. Яго жонка Альбіна, дарэмна пракакаўшы мужа ўсю ноч, на світанні пабегла да дырэктара: маўляў, ці не адправілі яе Рыгорку ў якую-небудзь тэрміновую камандзіроўку? Дзяніс Іванавіч, якога так рана разбудзілі, быў сярдзіты, як сых:

— Я што, вартаўнік вашым мужам? Адкуль мне ведаць, дзе ён бадзяецца? Звольню за прагул!

Але спаць ужо не клаўся. Прыехаў на працу і загадаў праверыць усе закуткі, дзе мог згубіцца электрык.

— А можа, яго выкралі якія-небудзь злачынцы? — выказала меркаванне сакратарка, маладзенькая і далікатная Таіса Пятроўна.

— Ага, іншапланецяне! — ажно рассмяяўся Дзяніс Іванавіч, які ведаў, што электрык быў аматарам кульнуць чарку...

А ў гэты час на дачы ў дырэктара таксама было трывожна. Шафа, якую ўвечары прывезлі хлопцы і паклалі ў гаспадарчай пабудове, раптам расчынілася і з яе вылез... Рыгор Адамавіч. Пазяхаючы і пацягваючыся пасля доўгага ды нязруч-

нага ляжання, мужчына ўпоцемку не мог разабраць, дзе ён і што тут робіць. Галава трашчала, хацелася пахмяліцца.

Пасоўгаўшыся з кута ў кут, ён знайшоў нарэшце дзверы. Але яны не адчыніліся, бо былі зашчэпленыя знадворку. Мужчына пагукаў каго-небудзь. Цішыня... Пачаў узгадваць, што было ўчора? А-а, гэта ж у абед з таварышам з суседняй фірмы ўзяліся праводзіць стары год. Пілі за тое, каб усё дрэннае засталася ў мінулым, а ў новым годзе было адно добрае і радаснае. Выпілі і за жонкаў, каб палагднелі і паспакайнелі, і каб зарплата павысіліся, і каб усім толькі шчасціла... Карацей кажучы, насёрбаліся! Рыгор Адамавіч, каб схавацца далей ад пільнага дырэктарскага вока, залез у старую шафу, што ляжала ў кутку. Думаў гадзінку-другую адпачыць, працверазець, а потым вылезці. Але вось як ён апынуўся тут, у незнаёмым памяшканні — загадка...

Пакутаваў Рыгор Адамавіч амаль да вечара. Пакуль дырэктар, пракруціўшы ў галаве самыя розныя варыянты знікнення электрыка, не прапанаваў вадзіцелю Лявону на ўсялякі выпадак з'ездзіць да дачы і праверыць старую шафу...

г. Рагачоў.

28. Адна з візітных картак д'ябла. 29. Пачынаецца з вешалкі.

30. Развіццё ў адваротны бок.

Лёля БАГДАНОВІЧ

Ззяе лямпачкамі ёлка —
Новы год каля варот!
Снег святочнаю абноўкай
Лёг на хату і на плот.

Уміг сабралася сямейка:
Маці, бацька, бабуля, дзед,
Дзеткі Волька і Андрэйка,
Кот Цімох прыбег услед.

На стале — катлеты, зразы,
Галубцы, салаты, торт...
Натапырыў вус адразу,
Замурлыкаў песню кот.

Бой курантаў. Віншаванні.
Падарункаў шмат усім...
І не спалася да рання
Ні старэйшым, ні малым.

Жартавалі і спявалі,
Добрых слоў не шкадавалі.
Шчасця, радасці і згоды
Хай хапае ўсім заўсёды!

г. Барысаў.

Міхась
ПАЗНЯКОЎ

КОЛЬКІ ЦАЦАК?

Лічылка

Колькі цацак
У Марынкі?
Слонік, Мішка
І дзве Свінкі.

Тры Сабачкі,
Бегемоцік
І пушысты
Белы Коцік.

Вожык, Ліска,
Дзве Вавёркі,
Зайка, Буслік,
Тры Сарокі.

Лялькі —
Маша
І Аксана.
Колькі?
Падлічыце,
Дзеці,
Самі.

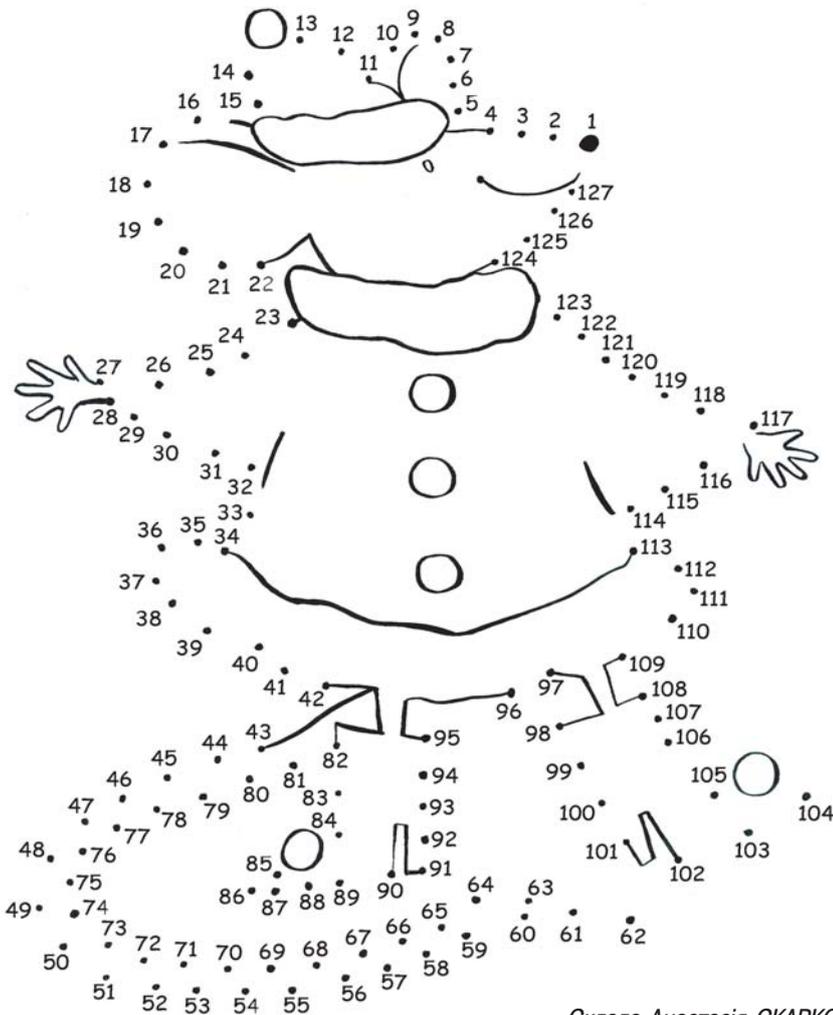
Наталля КАБЯКОВА і Вераніка МАНДЗІК.

31. Далёкі продак сучасных гумарыстаў. 32. Прыстасаванец жывёльнага свету.

31

32

Злучыце кропкі з лічбамі па парадку – атрымаецца малюнак.

Склала Анастасія СКАРКО.

Вольга ЛАБАЖЭВІЧ

ЗАГАДКІ

Яго любяць у народзе,
Сшыў сабе кажух па модзе.
Толькі не дастаў іголки –
Вось таму такі ён колкі.

(Вожык.)

У рыжым футры, хвост пушысты,
Прыгожая, нібы артыстка.
Ўсе ведае лясныя сцэжкі,
Лузае шышкі і арэшкі.

(Вавёрка.)

Не паставіш...

– Дзіма, – строга гаворыць маці, – будзеш сваволіць – пастаўлю ў кут!
– А вось і не паставіш! – хітра ўсміхаецца хлапчук. – У нас усе куты застаўлены мэбляй.

Згубіўся страх

Ангелінка пачынае гарэзіць. Маці просіць:
– Дачушка, супакойся!
– Не магу, – адказвае малая. – Я страх згубіла.
– Не супакоішся – не ўключу мультыкі! – папярэджвае жанчына.
– Ой, мамачка, не магу. Я страх ніяк не знайду...

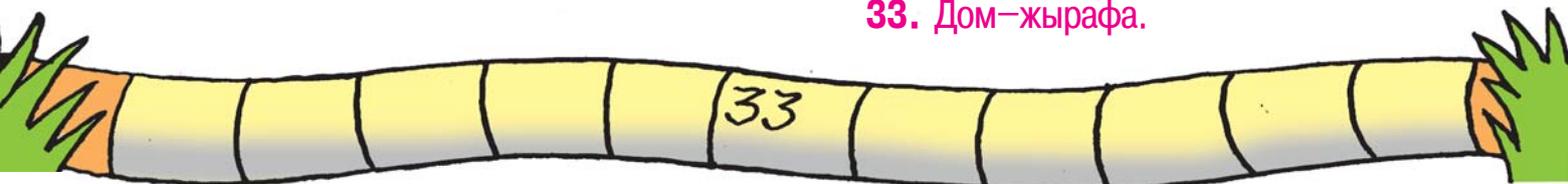
Пачуў Міхась СЛИВА,
г. Рагачоў.

Хто лепшы?

Таня расказвае бабулі, што выхавальніца ў садку часта гладзіць яе па галоўцы.
– Мусіць, Нэлі Браніславаўна вельмі добры чалавек, – кажа бабуля.
– Ды не! – упэўнена адказвае дзяўчынка. – Гэта я вельмі добрая і паслухмяная.

Запісаў
Канстанцін КАРНЯЛЮК,
г. Віцебск.

33. Дом-жырафа.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

Чым адрозніваюцца
Зюзя, Ледзяны дзед
і Дзед Мароз?

У аднаго з галоўных багоў нашай старажытнай міфалогіі Вялеса (яго яшчэ называлі Воласам) было шмат абавязкаў, а значыць, і абліччаў, бо разабрацца ў адзін твар з той процьмай клопатаў, што меліся ў гэтага бога, немагчыма.

Зюзя, бог зімы, – відаць, самы распаўсюджаны воблік Вялеса.

Зюзя нашы продкі ўяўлялі сабе ў выглядзе тоўстага нізенькага дзядка з доўгімі, белымі як снег валасамі і такой жа барадой. Вопратка была таксама белая і надзвычай цёплая, а вась абутку зусім не меў, як, дарэчы, і галаўнога ўбору. Босы і з непакрытай галавой хадзіў ён па зімовым лесе, трымаючы ў руцэ жалезную булаву. Праўда, пускаў яе ў ход вельмі рэдка, бо быў надзвычай спагадлівы да людзей.

Нашы дзяды таксама адносіліся да Зюзі з вялікай павагай. І наогул лічылі яго хутчэй асобным богам, чым адным з абліччаў магутнага Вялеса. Напярэдадні Калядаў для Зюзі гатавалі куццю і адкладвалі ў спецыяльную міску, каб задобрыць галоўнага зімовага бога.

Акрамя Зюзі, дзейнічаў і ягоны памагаты Мароз (Ледзяны дзед) – волат у снегавай вопратцы. Ён быў

зусім не падобным на ўсім нам вядомага Дзядулю Мароза і мог нарабіць людзям шмат бяды (нават разбурыць хату, сеўшы на яе зверху). Таму страшнага Ледзянога дзёда таксама запрашалі на калядную вячэру, дзе пакідалі яму для пачастунку крышачку куцці.

Што ж датычыцца сягонняшняга галоўнага ўдзельніка ўсіх навагодніх святаў – Дзядулі Мароза, дык ён, як гэта ні прыкра гучыць, не мае да зімовых багоў славянскай міфалогіі аніякага дачынення.

Калі верыць хрысціянскім паданням, у III стагоддзі нашай эры ў горадзе Міры (малаазіяцкая правінцыя Рымскай імперыі – Лікія) епіскапам быў свяціцель Мікалай, празваны ў народзе Мікалаем Мірлікінскім альбо Святым Мікалаем. Усё жыццё ён прысвяціў дапамозе людзям, шмат каго выратаваў ад турмы і нават смерці. А аднойчы, згодна з паданнем, падкінуў праз комін мяшэчак з золатам бедняку, у якога не было грошай на пасаг дочкам. Гэты падарунак уваліўся ў шкарпэтку, што сушылася каля печы. Вось чаму заходні Санта-Клаўс (у перакладзе азначае менавіта Святы Мікалай) трапляе ў дом менавіта праз комін. Ён прыносіць дзецям падарункі і кладзе іх у спецыяльна падвешаныя шкарпэтки.

У нас жа Святы Мікалай, з аднаго боку, застаўся менавіта святым Мікалаем-Угоднікам, з другога – ператварыўся ў навагодняга Дзядулю Мароза, самага любімага зімовага персанажа дзяцей і дарослых. І калі Зюзя і Ледзяному дзеду нашы продкі прапанавалі пачастункі, каб хоць нейкім чынам іх улагодзіць, то добры Дзядуля Мароз сам раздае людзям падарункі. Вялікая розніца, як кажуць!

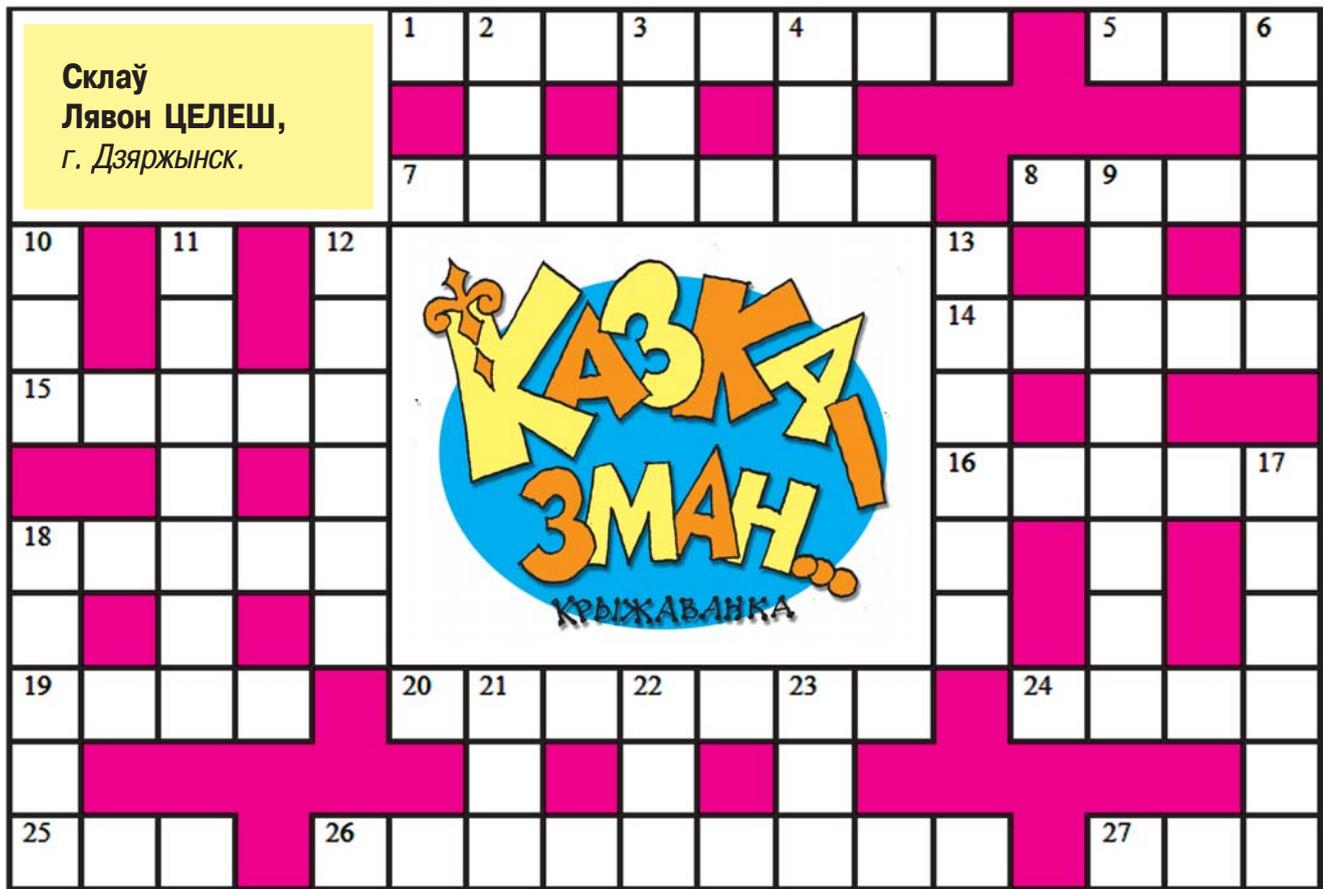
Р. С. Спадзяюся, вам спадабаўся спецыяльны міфалагічны цыкл, які я стварыў для «Вожыка». У ім вы пазнаёміліся з многімі нашымі старажытнымі багамі і духамі, даведаліся, як яны выглядалі і чым займаліся, якія прыгоды і неспадзяванкі здараліся на іх шляху... Сёння мы развітваемся з героямі займальнай міфалогіі. Маркую, цікавасць да гэтай тэмы засталася, а значыць, сустракайцеся з імі і далей, чытайце старажытныя паданні і, вядома, усміхайцеся!

34. Гульня ў маўчанку. 35. Люстэркавая трылогія.

34

35

Па гарызанталі:

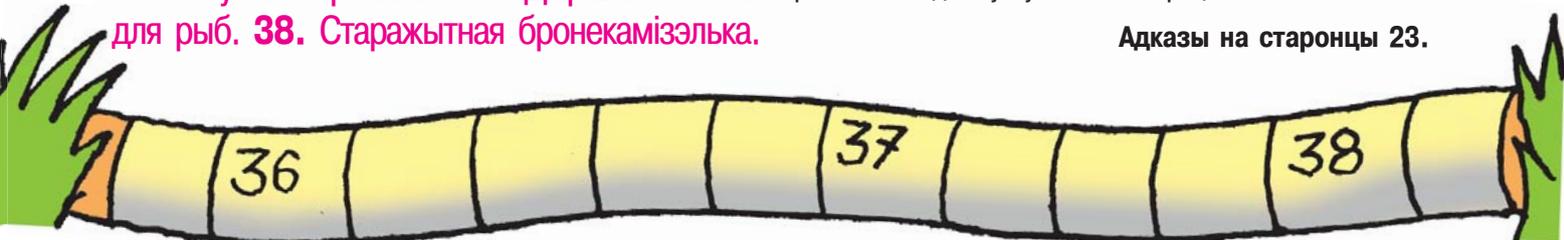
1. Зачын казкі. 5. У англійскай народнай казцы трое парасят вырашылі ўвосень пабудаваць ... 7. Полька-Янка. 8. «Пацалунак» змяі. 14. Раней пад яго ішлі маладыя дзяўчаты. 15. «Казка – зман, ды ў ёй ... ! Добрым малайцам урок» (з «Казкі пра залатога пёўніка» А. Пушкіна). 16. У казцы яго часта дае дзецям бацька, калі памірае. 18. Чарадзеіны конь з рускай народнай казкі Сіўка-... 19. У казках (і ў жыцці) ніколі нельга апускаць ... 20. Аматыр чужой уласнасці. 24. Цуда-юда ...-кіт – казачная выдуманая марская жывёліна з вёскай на спіне. 25. Узяўся за ..., не кажы, што не дуж (прыказка). 26. Жонка гаспадара, якая прымае званых і няпрошаных гасцей. 27. Казка без чараў, што ... без солі (прыказка).

Па вертыкалі:

2. «...-вусач» (вершаваная казка Я. Коласа). 3. Англійскі мараплавец, у якога не склаліся адносіны з абарыгенамі. 4. «Заяц шэры, // Заяц-... // Да зімы пашыў кажух» (з верша Р. Барадуліна «Як звяры зіму сустракаюць»). 6. «Пад самую восень, пад верасень ... // Задумаў жаніцца мядзведзь ў цёмным лесе» (з вершаванай казкі М. Танка «Казка пра мядзведзя»). 9. Найбольш прыемная пара школьнага жыцця. 10. ... чынам. 11. «Мушка – зелянушка і ... – насаты тварык» (вершаваная казка М. Багдановіча). 12. Прафесія Айбаліта. 13. У казцы дацкага пісьменніка Х. К. Андэрсена адну з іх пасвіў прынц. 17. Каштоўны метал, які часта шукаюць у казках. 18. Яго мае кожная рака, возера, акіян. 21. Месца, у якім Чырвоная Шапачка спаткалася з Шэрым Ваўком. 22. Беларуска народная казка «... маразы». 23. Па-стараславянску фільм Л. Гайдая гучаў бы як «Аперацыя «...»».

36. Моўная марзьянка. 37. «Дзіравая» пастка для рыб. 38. Старажытная бронекамізэлька.

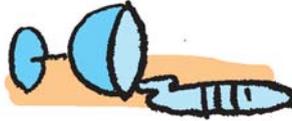
Адказы на старонцы 23.

Нічыпар ШЭРАНЬКІ

Каб «на злом»
не абярнуўся злом

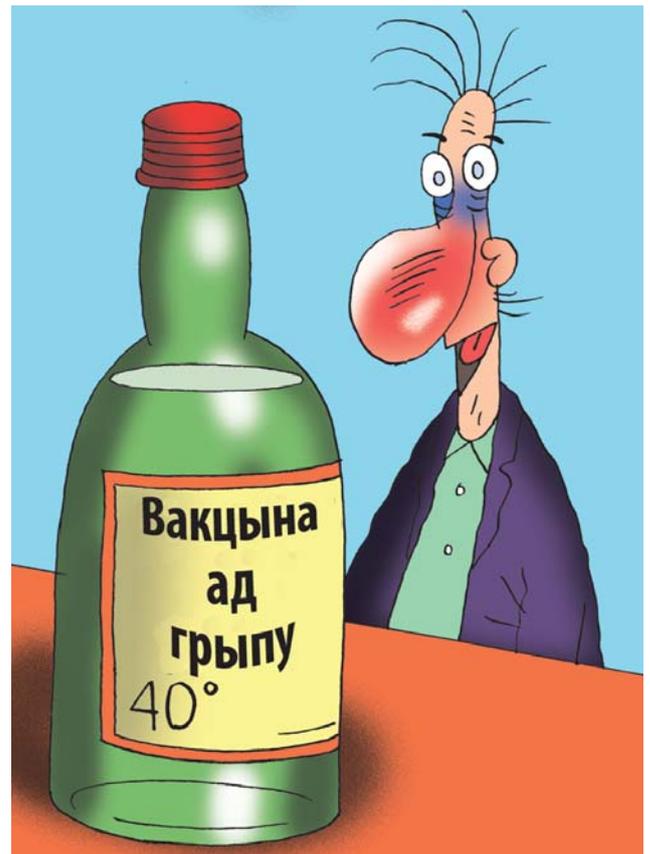
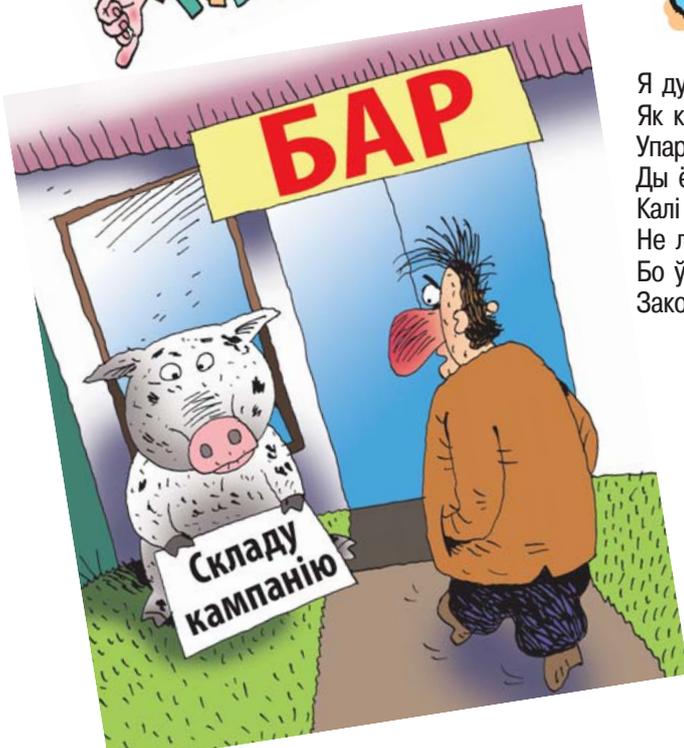

Я думаю, чулі і вы,
Як кажуць: «На злом галавы».
Упартасць – таму цана.
Ды ёсць тут загана адна:
Калі захмялелі вы –
Не лезьце на злом галавы,
Бо ў лепшым выпадку той злом
Закончыцца пад сталом.

Медавуха

Медавуху ты варыла,
Галаву мне задурыла.
«Будзе, – шчабятала ў вуха, –
Не жыццё, а медавуха».

А глынула хмельнай брагі –
Прыбыло ў табе адвагі:
Так прымяла, халастога,
Што, не помнячы нічога,
За табой у ЗАГС падаўся –
Ажаніўся, распісаўся.

Пётр КОЗІЧ x 3.

39. ... лёсу. 40. У романсе ён не шкадаваў коней.

КІНАанекготы

Адзін габравец, уладальнік кінатэатра, прыехаў у сталіцу і ўбачыў у вітрыне кінатэатра рэкламу, якая яму вельмі спадабалася: «Жыхарам сталіцы пасля 80 гадоў дазваляецца наведваць кінатэатр бясплатна».

Вярнуўшыся да сябе, ён тут жа ў вітрыне свайго кінатэатра выставіў рэкламу: «Кожны габравец ва ўзросце 80 гадоў у суправаджэнні бацькоў можа наведваць кінатэатр бясплатна!»

* * *

Інтэрв'ю з вядомай кіназоркай.

– Чаму вы кахаеце толькі багатых мужчын?

– Вы памыляецеся! Я кахаю толькі вясёлых мужчын. І не мая віна, што такіх няма сярод бедных.

* * *

Маладая пара сядзіць у кіно. На працягу ўсяго се-

анса хлопец далікатна абдымае дзяўчыну. Жанчына, што сядзіць ззаду, урэшце не вытрымлівае:

– Слухайце, а вы не маглі б гэта рабіць дома?

– Ды я б з задавальненнем, але дома – жонка...

* * *

Амерыканская артыстка скардзіцца сяброўцы:

– Уяві сабе, мне давалося на некаторы час адкласці вяселле з Гары!

– Чаму?

– Я выходжу замуж за Фрэда...

* * *

Муж скрозь сон мармыча жонцы:

– Дарагая, калі ласка, здымі з мяне тапачкі і выключы тэлевізар.

– Патрывай, дарагі, мы яшчэ ў кінатэатры...

* * *

Адна сяброўка летуценна кажа другой:

– Як я хацела б быць знакамітай актрысай! Пра мяне ўвесь свет гаварыў бы!

– Хопіць і таго, што працябе ўся вуліца гаворыць...

* * *

Кіназорка вячэрае з вядомым рэжысёрам.

– Скажыце, – пытае яна, – вы збіраецеся здымаць які-небудзь фільм?

– Не, – адказвае той, – зараз я збіраюся пісаць мемуары.

– Тады прыбярыце руку з майго калена!

* * *

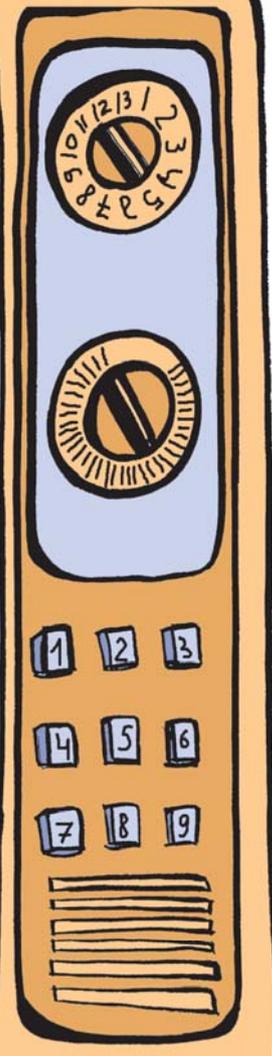
– Дзяўчына, не хочаце пайсці са мною ў кіно?

– Не хачу.

– Вы, калі ласка, не думайце, што я любую дзяўчыну ў кіно запрашаю.

– Нічога, я таксама не кожнаму адмаўляю...

**Убачыў і запісаў
Аляксандр ЗОТАЎ.**

Адказы на крыжаванку «Казка-зман...» (стар. 21)

Па гарызанталі:

- 1. Прыказка. 5. Дом. 7. Скакуха. 8. Укус. 14. Вянец. 15. Намёк. 16. Наказ. 18. Бурка. 19. Рукі. 20. Злодзей. 24. Рыба. 25. Гуж. 26. Гаспадыня. 27. Яда.

Па вертыкалі:

- 2. Рак. 3. Кук. 4. Зух. 6. Месяц. 9. Канікулы. 10. Чын. 11. Камарык. 12. Доктар. 13. Свіння. 17. Золата. 18. Бераг. 21. Лес. 22. Два. 23. Еры.

41. Чысты ліст для малюнка іголкай. **42.** Прайсці праз ..., ваду і медныя трубы.

Стралец

Стралец лёгкі на пад'ём, заўсёды вясёлы, жыццярдасны. Па натуре ён – валацуга. Выкарыстоўвае любую падставу, каб выправіцца ў падарожжа, можа і без прычыны. Для яго важны сам працэс вандроўкі. Гатовы аб'ехаць увесь свет аўтастопам з рюкзаком за спінай.

Чайнворд склала
Алена КЕДА.

16+

«Вожык» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс
№ 12 (1575), 2019 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія: Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ,
Мікола ПРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Міхась КАВАЛЕЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА,
Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара,
мастацкі аддзел), Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры),
Анастасія СКАРКО (мастацкі аддзел).

Адрас рэдакцыі

Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск,
вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@zviazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь, 220034, г. Мінск,
вул. Захарава, 19.

E-mail: a-vojik@yandex.by;
Тэлефон галоўнага рэдактара, намесніка галоўнага
рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага –
244-92-37, бухгалтэрыі – 287-18-81, факс – 284-84-61.

Падпісныя індэксy:

74844 – індывідуальны, 01380 – індывідуальны льготны,
748442 – ведамасны, 01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520
ад 10.12.2012, выданае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар – галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч СУХАРУКАЎ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 10.12.2019. Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.

Ул.-выд. арк. 3,63. Тыраж 537 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыяПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэагуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца толькі ў электронным выглядзе.
Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова спасылкацца на «Вожык».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.
Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2019
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2019

Адказы на чайнворд «Не страляйце варон!» (стар. 2-24)

1. Васьміног. 2. Гамак. 3. Калодзеж. 4. Жэст.
5. Талент. 6. Таўро. 7. Ордэр. 8. Рэклама. 9. Архіпелаг.
10. Грузд. 11. Дубальтоўка. 12. Адвага.
13. Абажур. 14. Рэкрут. 15. Тузін. 16. Неалагізм.
17. Маскарад. 18. Дзьмухавец. 19. Цеціва.
20. Акцэнт. 21. Тарантул. 22. Ліхтар. 23. Ранішнік.
24. Капуста. 25. Аазіс. 26. Сардэчнік. 27. Каласавік.
28. Капыт. 29. Тэатр. 30. Рэгрэс. 31. Скамарох.
32. Хамелеон. 33. Небаскроб. 34. Байкот.
35. Трэляж. 36. Жаргон. 37. Невад. 38. Даспехі.
39. Іронія. 40. Ямшчык. 41. Канва. 42. Агонь.

Вітаем!

Віншуем
Валянціна ДРУЖЫНІНА
і Аляксандра ШМІДТА
з узнагародамі!

Акадэмія мастацтваў Расіі ўручыла гэтым таленавітым мастакам-карыкатурыстам лісты ўдзячнасці за іх шматгадовую плённую дзейнасць на ніве сатыры і гумару. Так трымаць і надалей, калегі! Аляксандр Шмідт, дарэчы, родам з Беларусі. Не першы раз нашых зямлякоў заўважаюць за мяжой. Приемна!

Навагоднія падарункі

Аляксандр ШМІДТ х 3.

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,

індывiдуальны льготны
(для жыхароў сельскай мясцовасці: райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) – 01380;

ВЕДАМАСНЫ – 748442,

ведамасны льготны
(для ўстаноў Міністэрства культуры, Міністэрства адукацыі) – 01381.

Выпішы «Вожык» і ён да цябе прыйдзе!

ПАДПІСКА НА I ПАЎГОДДЗЕ 2020 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:

індэкс 74844, цана 5 рублёў 10 капеек,
індэкс 01380, цана 6 рублёў 18 капеек,
індэкс 748442, цана 14 рублёў 29 капеек,
індэкс 01381, цана 17 рублёў 74 капейкі.

Падпісацца можна ў любым аддзяленні сувязі РУП «Белпошта», у кіёсках РУП «Белсаюздрук». А яшчэ – па інтэрнэце (з дапамогай пластыкавых электронных картак, электронных грошай) ці праз аўтаматызаваную сістэму Адзінай разлікова-інфармацыйнай прасторы (АРИП).

